

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2006-525

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Seppo, Antti			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Nie wieder Krieg, nie wieder allein, nie wieder Auschwitz oder? - Saksan liittotasavallan ulko- ja turvallisuuspoliittiset periaatteet strategisen kulttuurin näkökulmasta 1993-1995			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansainvälinen politiikka			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2006-11-06	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 91 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Saksan ulkopoliittikkaa on kansainvälisten suhteiden tutkimuksessa tarkasteltu viime aikoina paljon strategisen kulttuurin käsitteen avulla. Strategisella kulttuurilla tarkoitetaan niitä yhteisiä arvoja, normeja sekä uskomuksia, joille kansallinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka perustuu. Saksan ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa on toisen maailmansodan jälkeen ohjannut vahvasti Saksan menneisyys, ja siitä johdetut normatiiviset periaatteet ovat olleet merkityksellisiä käytännön politiikan kannalta.</p> <p>Tämä tutkielma käsittelee Saksan strategisesta kulttuurista tehtyjä jäsennyksiä ja päätelmiä. Tutkielman painopiste on Saksan strategisen kulttuurin koulukuntien ja mahdollisen kulttuurisen muutoksen tarkastelussa. Aiemman tutkimuksen kriittisen tarkastelun ohella pyritään keskittymään siihen, miten Saksan strategisen kulttuurin mahdolliset muutokset tapahtuivat ja johtuivatko ne enemmän sisäisistä kuin ulkoisista tekijöistä.</p> <p>Aineisto koostuu kahdesta Saksan liittopäivillä käydystä täysistuntokeskustelusta 1993-1995 sekä Saksan entisen ulkoministeri Joschka Fischerin puolueelleen Saksan vihreille laatimasta kirjeestä. Nämä ajoittuvat Saksan ulkopoliitiikan kannalta kriittiseen vaiheeseen, johon myös aiemmassa tutkimuksessa osin viitataan kulttuurisen muutoksen aiheuttajana.</p> <p>Tutkielma ei rajoitu käyttämään diskurssianalyttista metodia puhestrategioiden tarkasteluun, vaan pikemmin pyrkii erittelemään täysistuntokeskusteluiden merkityssisältöjä strategisen kulttuurin normatiivisen rakenteen suhteen.</p> <p>Periaate ”ei koskaan enää sotaa” ei muuttunut periaatteeksi ”ei koskaan enää Auschwitzia”. Vasemmisto tulkitsi Saksan historiaa ja roolia uudella tavalla, joka johti myös poliittisen toimintalinjan muutokseen. Vasemmiston toimintalinjan muutos johtui pikemmin pragmaattisista kuin ideologisista syistä, vaikka päätös sotilaallisiin operaatioihin osallistumisesta koski etupäässä poliittisen toiminnan moraalialia.</p> <p>Šokkikokemuksilla oli vaikutusta periaatteelliseen uudelleentulkintaan ainakin Saksan vasemmistossa, kun tarkastellaan poliittista keskustelua ennen Srebrenican joukkomurhaa ja sen jälkeen. Keskustaoikeisto oli jo aikaisemmin tullut sille kannalle, että sotilaallinen interventio on ainoa keino lopettaa Bosnian sota, kun Kohlin doktriinista oli Persianlahden sodan jälkeen hiljalleen luovuttu. Muutos normien välillä oli erittäin merkittävä. Strategisen kulttuurin ydin ei kuitenkaan muuttunut yhdessä yössä, vaan keskusteluja käytiin koko 1990-luvun ajan. Voidaan kuitenkin puhua Saksan strategisen kulttuurin syvärakenteen merkittävästä uudelleentulkinnasta 1990-luvun alusta 1990-luvun puoleenväliin. Sekä ”pidättyvyys” että ”itsetietoisuus” korostavat Saksan strategisen kulttuurin moniulotteista luonnetta. Siihen sisältyy ajatus Saksasta ”siviilimahtina”, mutta myös kansallisia intressejään ajavana valtiona. Vaikka saksalaiset eivät ajakaan kansallisia intressejään siten, miten esimerkiksi neorealistit asian esittävät, on Saksa silti ”rationaalinen toimija” ajaessaan kansallista etuaan, joka määritellään usein nimenomaan vahvaksi kiinnittymiseksi läntisiin taloudellisiin, poliittisiin ja sotilaallisiin rakenteisiin.</p> <p>Keskeiset lähteet (ks. tarkemmin tutkielman lähdeluettelo): Dalgaard-Nielsen, Anja (2005), Katzenstein, Peter J. (1996), Florack, Martin (2005), Zehfuss, Maja (2002)</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords poliittinen kulttuuri - Saksa turvallisuuspolitiikka - Saksa			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			